

Svar på fråga 2024/25:286 av Olle Thorell (S)
Sveriges rättsväsende

Olle Thorell har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att Sveriges rättsväsende fortsatt är starkt och rättssäkert och att alla samhällsgrupper behandlas rättvist och jämlikt.

Ett väl fungerande och oberoende rättsväsende är en grundbult i ett demokratiskt samhälle. Det är en självklarhet att alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa. Att få sin sak prövad av en opartisk och oberoende domstol i en rättvis rättegång är en grundläggande rättighet och en väsentlig del av rättsstatsprincipen.

Hinder mot att få tillgång till rättvisa kan ta sitt uttryck i olika former, där höga rättegångskostnader är en av dem. Hemförsäkringens rättsskydd kan ge ersättning för ombuds- och rättegångskostnader. För de som inte har tillräckliga ekonomiska resurser finns även rätten till rättshjälp, som kan täcka kostnader för exempelvis ett juridiskt ombud. Regeringen

har tillsatt en utredning om rättsliga biträden och rättegångskostnader som bland annat syftar till att stärka enskildas möjligheter att ta till vara sin rätt. En del i uppdraget är att kartlägga för- och nackdelar med en höjd inkomstgräns för rättshjälp. Utredaren ska också ta ställning till om enskilda i vissa fall bör kunna beviljas ersättning för rättegångskostnader inom ramen för ett mål i allmän förvaltningsdomstol. Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2025.

Regeringen fortsätter dessutom att tillföra stora resurser för att stärka förmågan hos rättsväsendets myndigheter att utföra sina uppdrag. När det gäller domstolarna föreslår regeringen i budgetpropositionen för 2025 kraftigt ökade medel för att möta det höga målinflödet med bibehållen rättssäkerhet. Sammanlagt föreslår regeringen att Sveriges Domstolar tillförs 289 miljoner kronor för 2025, 348 miljoner kronor för 2026 och 538 miljoner kronor för 2027. Regeringen föreslår dessutom att Sveriges Domstolar tillförs 300 miljoner kronor i höständeringsbudgeten för 2024. Även för andra myndigheter inom rättsväsendet, till exempel Polismyndigheten, föreslås kraftigt höjda anslagsnivåer.

Slutligen vill jag nämna det arbete som pågår med anledning av förslagen från 2020 års grundlagskommitté på åtgärder för att stärka skyddet för domstolarnas och domares oberoende långsiktigt. Regeringen avser bland annat att återkomma med en proposition med förslag till grundlagsändringar.

Stockholm den 30 oktober 2024

Gunnar Strömmer